

اقتصاد دهم انسانی

خلاصه و درسنامه : درس ۱۳

موضوع درس : تصمیم گیری در مخارج

دبیر : نرگس آشورخانی

استان : قزوین

شهرستان : البرز

دبیرستان : فاطمه الزهرا (س)

۱۳۹۹

هدف کلی: یادگیری تطبیق برنامه بودجه با نیازها

هدفهای رفتاری: از دانش آموزان انتظار می رود در پایان مطالعه این درس

- توانایی تطبیق بودجه خود با نیازبه کالا و خدمات را داشته باشند.
- قیمت ها و محصولات را ارزیابی کنند.
- خرید مقایسه ای داشته باشند.
- روشهای فروش را بشناسند.
- الگوی خرید داشته باشند.
- محصولات را مسئولانه مصرف کنند.

موقعیت:

خانواده امیرعلی تصمیم می گیرند پول تو جیبی به فرزندانشان بدهند. و چون سال نو نزدیک است ، تصمیم می گیرند ده روز زودتر این پول را بپردازند. امیر علی برای خرید مانتو برای ستایش با او همراه می شود. فروشنده برای فروش محصولات خود شروع به تمجید می کند. از جنس و رنگ و مارک و ... ستایش علاوه بر کیفیت ، قیمت برایش مهم است . چون قیمت بالاست فروشنده موفق به فروش جنس خود نمی شود.

تصمیم گیری در مخارج

دراین مثال شما با مسئله تصمیم گیری آشنا می شوید. خانواده ها با توجه به مقدار بودجه ای که دارند باید برای خرید مایحتاج خود تصمیم گیری کنند.

نقشه راه: در این درس به این موضوعات می پردازیم.

اگر مدبرانه و هوشمندانه خرید کنیم و قیمت ها و محصولات را ارزیابی کنیم ، می توانیم با صرفه جویی، کالا و خدمات با کیفیت تری تهیه کنیم.

کالاها را با یکدیگر مقایسه کنیم و هوشمندانه انتخاب کنیم.

برنامه بودجه ای خودمان را با برنامه خریدمان تطبیق دهیم.

طرح مسئله:

تصور کنید در نزدیکی مدرسه شما دو فروشگاه وجود دارد. که اجناس هر دو فروشگاه کیفیت خوبی دارند. یکی از آنها کلوچه مخصوص عرضه می کند که ۵۰۰ تومان گران تر است. شما ممکن است به خرید کلوچه اهمیتی ندهید ولی اگر سه سال و هرروز کلوچه ارزان تر بخرید می توانید در این سه سال ۴۰۰ هزار تومان صرفه جویی کنید.

خرید هوشمندانه:

خرید باید آگاهانه و هوشمندانه باشد. اما همیشه چنین نیست، زیرا گاهی خرید های ما از روی هوی هوس، چشم و هم چشمی و یا احساسات است. برای خرید هوشمندانه و رونق اقتصادی خود و خانواده و جامعه باید نقش اجتماعی خود را در میدان اقتصاد فراموش نکنید.

مراحل خرید هوشمندانه:

۱. نیاز خود را مشخص کنید.
۲. بودجه خود را مشخص کنید.
۳. چه گزینه هایی با توجه به بودجه شما وجود دارد.
۴. ویژگیهای کالایی که برایتان مهم است مشخص کنید.
۵. با استفاده از جدول مقایسه ای گزینه ها را بررسی کنید.
۶. انتخاب کنید و بخرید.

خرید مقایسه ای:

منظور از خرید مقایسه ای فرآیند بررسی قیمت ها و ویژگی محصولات مشابه قبل از تصمیم گیری برای خرید است. برای کالای گرانتر و پیچیده تر نیاز بیشتری به خرید هوشمندانه وجود دارد. لازم است عوامل مختلفی از قبیل تفاوت در ویژگیها، اندازه ها، کیفیت و هویت محصول، عملکرد، قیمت و خدمات پس از فروش در نظر گرفته شود. در اینصورت اقتصاد خود و خانواده و اجتماع بیشترین منفعت و کمترین هزینه را دارد.

۳۰۰ لیتر	گنجایش	۲۹۰ لیتر
الف	مصرف انرژی	ب
۱۸۰ سانتی متر	ارتفاع	۱۸۵ سانتی متر
ندارد	برفک	ندارد
ایران	ساخت	کره

گزینه اول	معیار اول	معیار دوم	معیار سوم
گزینه دوم			
گزینه سوم			
گزینه چهارم			

فعالیت درسی در کلاس صفحه ۱۴۵

برای این فعالیت شما باید جدول قبل را پر کنید.

مزایا و معایب خرید مقایسه ای:

مزایا

- شما می توانید بخشی از پول خود را پس انداز کنید.
- ویژگیها یا ارزش بیشتری را با همان مقدار پول دریافت می کنید.
- محصولی با کیفیت و عملکرد بهتر می خرید.
- در باره گزینه هایی از آن کالا که قبلا از آنها مطلع نبودید آگاه می شوید.
- نسبت به خرج کردن پول خود آرامش بیشتری احساس می کنید.

معایب

- خرید مقایسه ایی زمان بر است.
- خرید مقایسه ایی هزینه بر است.
- ممکن است پس انداز حاصل از خرید مقایسه ای بویژه برای اقلام با قیمت پایین، کمتر از هزینه های بنزین مصرفی و یا سایر هزینه های دیگر برای کسب اطلاعات باشد.

روش های فروش

فروشنندگان از روش ها و فنون مختلفی برای تحریک خریداران کالا و خدمات استفاده میکنند . مثل حراج و یکی بخر دوتا ببر و تخفیف و ...

آشنایی با این فنون می تواند به تصمیم گیری درست در خرید کمک کند.

الگوی خرج کردن

داشتن الگویی برای خرید علاوه بر آنکه نشان دهنده شخصیت منطقی و عقلایی شماست به شما در برنامه ریزی اقتصادی نیز کمک می کند. قناعت داشتن و ساده زیستی به شما کمک می کند تا هم بخشی از درآمد خود را پس انداز کنید و هم با آرامش روحی و روانی انتخاب اقتصادی مناسبی را در زندگی تجربه کنید. در اقتصاد بیماری داریم تحت عنوان مصرف گرایی و مخارج تجملی. که در آن مردم آرامش را در خرج کردن و استفاده بیشتر در کالاها می بینند. در حالی که چنین افرادی کمتر به آرامش می رسند.

مصرف مسئولانه

بر اساس گزارش فائو (سازمان خواربار و کشاورزی سازمان ملل متحد) سالیانه حدود ۱/۳ میلیارد تن از مواد غذایی تولید شده برای مصرف انسان در جهان دور ریخته می شود. بعضی گزارش ها نشان می دهد که در ایران اتلاف مواد غذایی بسیار فراتر از متوسط جهانی است. هرگونه تضييع یا اتلافی که قابل پیشگیری باشد، اسراف محسوب می شود. معیارشناسایی اسراف دور ریز بودن یا اتلاف نیست، بلکه ((بلا استفاده گذاشتن اموال)) و ((مصرف بیجا))، اسراف است.

علاوه بر موارد ذکر شده، مصرف در معصیت، مصرف فراتر از سطح زندگی عمومی، مصرف فراتر از توان مالی یا شان، عدم اولویت در به کارگیری سرمایه های شخصی و ملی نیز از جمله ی معیار های شناسایی اسراف هستند. (یک مورد جالب برای مصرف مسئولانه استفاده از ظروفی است که به راحتی در طبیعت تجزیه می شوند) یکی از روش های مصرف مسئولانه روش ((ب ۶)) است. بهینه مصرف کردن، بازیافت، بازسازی، بازداشتن (از اسراف)، بازتفکر (کالاهای دیگر)، باز مصرف (استفاده چند باره از کالا)

روش های ۶ ب :

نه گفتن به خرید چیزهایی که نیاز نداریم یا مضرند، یافتن راه های بهتر، کمتر مصرف کردن، درست کردن چیزی که خراب شده یا از کار افتاده، همه از موارد روش ۶ ب به شمار می روند.

برای تمرین و تفکر: تحلیل کنید

۱. با داشتن معیار هایی برای خرید هوشمندانه چگونه می توانید برنامه خرید خود را با مخارج خود انطباق دهید.

برای حل این تمرین یک مورد از خرید های خود را مطابق محتوی این درس تجزیه تحلیل کرده و ارائه دهید.

نمونه سوالات

۱. کدام گزینه صحیح نیست؟

الف - خرید باید آگاهانه و هوشمندانه باشد.

ب - همه ی خرید های ما همیشه هوشمندانه است .

پ - گاهی خرید های ما از روی هوی و هوس است.

ت - گاهی ممکن است از خرید های خود پشیمان شویم.

۲. برای خرید هوشمندانه باید مراقب خود در میدان اقتصادی باشیم.

الف - مسئله و مشکل اقتصادی

ب - هزینه و بودجه

پ - گزینه های متعدد

ت - نقش اجتماعی

۳. فرایند بررسی ویژگی و قیمت محصولات مشابه قبل از تصمیم گیری برای خرید ، چه نامیده می شود؟

الف - خرید مقایسه ایی

ب - خرید هوشمندانه

پ - خرید با کیفیت

ت - خرید با منفعت

۴. در خرید باید انتخاب را به گونه ایی انجام دهیم که اقتصاد ما و جامعه بیشترین و کمترین را ببرد.

الف - منفعت - هزینه

ب - زیان - سود

پ - هزینه - منفعت

ت - منفعت - ضرر

۵. گزینه صحیح را انتخاب کنید.

الف - با خرید مقایسه ایی می توانیم پس انداز کنیم.

ب - خرید مقایسه ایی ممکن است هزینه بر باشد .

پ - خرید مقایسه ایی زمان بر است .

ت - همه موارد .

۶. حضرت علی (ع) می فرمایند کسی که به دنبال آرامش است ورزد .

الف - شجاعت

ب - سخاوت

پ - قناعت

ت - عدالت

۷. صحیح و غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید.

- الف - خرید باید آگاهانه و هوشمندانه باشد .
ب - برای خرید هوشمندانه نقش اجتماعی افراد در میدان اقتصاد اهمیتی ندارد.
پ - برای خرید کالاهای ارزان تر و ساده تر نیاز بیشتری به خرید هوشمندانه است.
ت - خرید محصول با کیفیت و عملکرد بهتر، از مزایای خرید مقایسه ایی است.
ث - خرید مقایسه ایی زمان بر است.

۸. جملات زیر را با عبارت مناسب تکمیل کنید.

- الف - خرید باید آگاهانه و باشد.
ب - برای خرید هوشمندانه مراقب باشید که خود را در میدان اقتصاد فراموش نکنید.
پ - خرید کالای و نیاز بیشتری به خرید هوشمندانه دارد.
ت - ممکن است خرید مقایسه ای باشد.
ث - برخی از اقتصاد دانان و جامعه شناسان از بیماری به نام و در اقتصاد نام می برند.

۹. کوتاه پاسخ دهید.

- الف - منظور از خرید مقایسه ای چیست؟
ب - برای خرید کدام کالاها نیاز بیشتری به خرید هوشمندانه داریم ؟
پ - در خرید مقایسه ای چه عواملی در نظر گرفته می شود؟
ت - در خرید مقایسه ای هدف نهایی چیست؟
ث - دو بیماری در اقتصاد را نام ببرید.

تشریحی پاسخ دهید.

۱۰. منظور از خرید هوشمندانه چیست ؟ توضیح دهید.
۱۱. دو مورد از مزایا و دو مورد از معایب خرید مقایسه ای را نام ببرید.
۱۲. چهار مورد از موارد اسراف را بنویسید.
۱۳. یکی از روشهای مصرف مسئولانه روش ۶ ب است در باره آن توضیح دهید.

• تجزیه و تحلیل کنید.

اگر در خانواده شما تصمیم به خرید یکی از چند کالا و یا تعمیرات منزل و یا مسافرت مطرح باشد با

چه معیارهایی و چگونه می توان بهترین گزینه را انتخاب کرد؟

پاسخنامه

۱. ب - غ
۲. ت - نقش اجتماعی
۳. الف - مقایسه ای
۴. ت - منفعت ، ضرر
۵. ت - همه موارد
۶. پ - قناعت
۷. الف - ص
ب - غ
پ - غ
ت - ص
ث - ص
۸. الف - هوشمندانه
ب - نقش اجتماعی
پ - گران - پیچیده
ت - زمان بر
ث - مصرف گرایی - خرید تجملی
۹. الف - فرایند بررسی قیمت ها و ویژگی های محصولات مشابه قبل از تصمیم گیری به خرید.
ب - گران تر و پیچیده تر
پ - تفاوت در ویژگی ها ، کیفیت و هویت محصول ، عملکرد محصول ، قیمت و خدمات پس از فروش
ت - خرید با کیفیت و بهتر و با منفعت بیشتر و ضرر کمتر
ث - مصرف گرایی و خرید تجملی
۱۰. خریدی که از روی آگاهی باشد و از روی هوا و هوس و احساسات آنی نباشد و بعد از آن پشیمان نشویم. در خرید هوشمندانه باید مراقب نقش اجتماعی خود در جامعه باشیم.
۱۱. مزایا: خرید محصولات با کیفیت و بهتر ، احساس آرامش نسبت به خرید معایب: هزینه بر بودن ، زمان بر بودن
۱۲. دور ریختن ، مصرف در معصیت ، مصرف فراتر از سطح زندگی ، مصرف فراتر از توان مالی و شان
۱۳. یکی از روش های مصرف مسئولانه روش ۶ ب است . بهینه مصرف کردن ، بازیافت ، بازسازی، بازداشتن (از اسراف) ، بازتفکر (کالای دیگر) ، باز مصرف (استفاده ی چندین باره از کالاها)